Lieta Nr. C04457610
Arhīva Nr. SKC – 1523/2014

LĒMUMS
Rīgā 2014.gada 31.janvārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:
tiesnese referente A.Čerņavska
tiesnese A.Vītola
tiesnesis N.Salenieks

rakstveida procesā izskatīja SIA /Nosaukums A/ blakus sūdzību par Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 17.septembra lēmumu, ar kuru noraidīts SIA /Nosaukums A/ pieteikums par prasības nodrošinājuma atcelšanu daļā.

Civillietu departaments

k o n s t a t ē j a:

[1] /pers. A/ cēlusi prasību pret SIA /Nosaukums A/ ar trešo personu /pers. B/ par 2009.gada 16.marta hipotēkas līguma Nr. FH-61-03/2009 atzīšanu par spēkā neesošu un īpašuma tiesību atzīšanu uz dzīvokļa īpašumu Nr./adrese/ (kadastra Nr./numurs A/).

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2010.gada 12.oktobra lēmumu prasības nodrošināšanai Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/ierakstīta aizlieguma atzīme uz SIA /Nosaukums A/ piederošo dzīvokļa īpašumu Nr./adrese/ un apturētas Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.83 tiesu izpildītāja Jāņa Jonas izpildu darbības izpildu lietā Nr.731-C42/2010.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 19.septembra spriedumu /pers. A/ prasība noraidīta pilnīgi.

Par minēto spriedumu prasītāja iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot to pilnībā. Lieta apelācijas instances tiesā vēl nav izskatīta.

[3] SIA /Nosaukums A/ iesniegusi pieteikumu par prasības nodrošinājuma atcelšanu daļā, ar kuru apturētas zvērināta tiesu izpildītāja Jāņa Jonas izpildu darbības izpildu lietā Nr.731-C42/2010.

Pieteikums pamatots ar apstākļiem, ka prasītājai ir ievērojams strīdus nekustamā īpašuma pārvaldīšanas maksas parāds Ls 1380,30. Ņemot vērā, ka dzīvokļa īpašniece ir SIA /Nosaukums A/, parāda esamība tieši skar atbildētājas tiesības. Prasības nodrošinājumu tiek lūgts atcelt tikai daļā par izpildu darbību apturēšanu, lai atbildētājai būtu iespēja valdīt strīdus nekustamo īpašumu un nepieļaut parāda palielināšanu.

Pirmās instances tiesa prasību noraidījusi, tādēļ prasības pirmšķietamo *(prima facie)* formālo juridisko pamatojumu var uzskatīt par kļūdainu, turklāt prasītājas sākotnējie argumenti prasības nodrošinājuma piemērošanai lietā izrādījušies nepatiesi. Proti, kriminālprocesā Nr.11514004110 turpinās pirmstiesas izmeklēšana, savukārt SIA /Nosaukums A/ ar procesa virzītāja 2012.gada 7.februāra lēmumu atzīta par cietušo. Tādējādi policija sabiedrības amatpersonu darbībās nav saskatījusi noziedzīga nodarījuma pazīmes.

[4] Ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 17.septembra lēmumu noraidīts SIA /Nosaukums A/ pieteikums par prasības nodrošinājuma atcelšanu daļā.

Tiesa atzinusi, ka līdz lietas izskatīšanai pēc būtības apelācijas instances tiesā lietas dalībnieki var iesniegt jaunus pierādījumus, kuriem var būt izšķiroša nozīme pušu strīdā. Tādējādi apstāklis, ka pirmās instances tiesa prasību ir noraidījusi, nevar būt par pamatu atzinumam, ka pirmšķietami prasība ir noraidāma.

Nodrošinot prasību, tiesa vērtējusi sprieduma izpildes iespējamību prasības apmierināšanas gadījumā. Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka šādā aspektā pēc pirmās instances tiesas sprieduma lietas apstākļi būtu mainījušies.

Atjaunojot izpildu darbības, t.i., ievedot SIA /Nosaukums A/ strīdus nekustamā īpašuma valdījumā, prasītāja un viņas nepilngadīgais bērns tiktu izlikti no viņu dzīvesvietas vēl pirms strīda izšķiršanas pēc būtības, un šādas sekas nav samērojamas ar atbildētāja kā juridiskas personas tiesībām lietot izsolē iegūto strīdus dzīvokli.

Apstākļi, ka SIA /Nosaukums A/ ir atzīta par cietušo kriminālprocesā, un, ka prasītājai par strīdus dzīvokli ir izveidojies apsaimniekošanas maksas parāds, nav attiecināmi uz sprieduma izpildes iespējamību konkrētajā strīdā un tādēļ nav ņemami vērā. Atkarībā no šīs civillietas rezultāta pušu iespējamais strīds par dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumiem risināms citas tiesvedības ietvaros.

[5] SIA /Nosaukums A/ iesniegusi blakus sūdzību par Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 17.septembra lēmumu, lūdzot to atcelt un nodot jautājumu jaunai izskatīšanai, norādīdama šādus argumentus.

Tiesa nav izvērtējusi prasībā norādītās materiālās tiesību normas un strīda faktiskos apstākļus. Noraidot prasību, tiesa ir atzinusi, ka prasītāja nav pierādījusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus, tostarp, ka viņa ar viltu būtu piedabūta noslēgt hipotēkas līgumu, un šie apstākļi tiesai bija jāņem vērā. Tiesa nav veikusi prasības pirmšķietami juridiskā pamatojuma izpēti, kas novedis pie kļūdaina lēmuma pieņemšanas.

Prasītāja negodprātīgi izmanto trūcīgas ģimenes statusu un kopš tiesas sprieduma par prasības noraidīšanu viņai bija pietiekami ilgs laiks atrast citu dzīvesvietu.

Prasības nodrošinājums piemērots tikai tādēļ, ka atbildētājai ir tiesības strīdus dzīvokli atsavināt vai apgrūtināt, taču, atceļot prasības nodrošinājumu daļā par izpildu darbību apturēšanu, sākotnējais prasības nodrošinājuma piemērošanas pamats pēc būtības netiktu grozīts.

Kā galveno prasības nodrošinājuma nepieciešamības iemeslu prasītāja norādījusi SIA /Nosaukums A/ amatpersonu noziedzīgas darbības, taču minētais prasības nodrošināšanas pamats nepastāv - atbildētājai kriminālprocesā ir piešķirts cietušā statuss.

[6] Iepazinies ar lietas materiāliem un blakus sūdzības argumentiem, Civillietu departaments atzīst, kaAugstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 17.septembra lēmums ir atstājams negrozīts.

Civillietu departaments atzīst, ka pārsūdzētajā lēmumā norādītie motīvi ir pareizi un pietiekami un saskaņā ar Civilprocesa likuma 447.[1] panta otro daļu tiem pievienojas. Blakus sūdzībā norādītie argumenti nevar būt par pamatu lēmuma atcelšanai.

[6.1] Senāts 2012.gada 20.jūnija lēmumā lietā Nr. SKC–1644/2012 atzinis, ka objektīvais pamats prasības nodrošinājuma atcelšanai ir tādu apstākļu konstatēšana, kas apliecina, ka zudis pamats prasības nodrošināšanai.

Civillietu departaments atzīst, ka pamats piemērotā prasības nodrošinājuma atcelšanai nevar būt apstāklis, ka /pers. A/ celtā prasība noraidīta ar pirmās instances tiesas spriedumu, jo šis fakts pats par sevi vien nenozīmē, ka prasība ir uzskatāma par pirmšķietami nepamatotu. Lai arī prasība tikusi noraidīta pirmās instances tiesā, atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus un pamatojis, ka „iespējas taisīt pozitīvu spriedumu ir samazinājušās līdz tādai pakāpei, ka tas ir acīmredzami un nepārprotami, ka prasība nav ticama" *(Bitāns A., Rasnačs L., Vilsone D., Prasības nodrošinājums civilprocesā - tā piemērošana un turpmākā perspektīva. Jurista Vārds, 3.12.2013., Nr.49)*. Turklāt pirmās instances tiesas spriedums nav stājies likumīgā spēkā, jo ir pārsūdzēts apelācijas kārtībā, un atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa lietu izskata pēc būtības. Apelācijas instances tiesa no jauna vērtēs lietā esošos pierādījumus, izlemjot strīdu pēc būtības, kas nozīmē, ka tiesa var prasību vai nu apmierināt vai noraidīt neatkarīgi no tā, kāds ir bijis lietas izskatīšanas rezultāts pirmās instances tiesā.

Minēto iemeslu dēļ par nepamatotiem atzīstami arī SIA /Nosaukums A/ argumenti, ka /pers. A/ kopš prasības celšanas (un tās noraidīšanas pirmās instances tiesā) ir bijis pietiekami ilgs laiks atrast sev citu dzīvesvietu. Šāda viņas rīcība būtu acīmredzamā pretrunā ar celtās prasības būtību - atzīt viņai īpašuma tiesības uz strīdus dzīvokļa īpašumu.

[6.2] Civillietu tiesu palāta pamatoti atzinusi par nepierādītu, ka ir zudis pamats prasības nodrošināšanai. Proti, atbildētāja nav pierādījusi, ka pat gadījumā, ja tiktu atcelts tikai viens no piemērotajiem prasības nodrošinājuma līdzekļiem, t.i., izpildu darbību apturēšana, prasības apmierināšanas gadījumā sprieduma izpilde šajā lietā netiktu padarīta par neiespējamu, bet tā arī nevarētu kļūt apgrūtināta.

Nav nozīmes blakus sūdzības motīvam, ka lēmumā, ar kuru piemērots prasības nodrošinājums, minēts tikai viens prasības nodrošināšanas iemesls - atbildētājas tiesības strīdus dzīvokli atsavināt vai apgrūtināt. Civilprocesa likuma 138.panta devītā daļa noteic, ka pieļaujams vienlaikus piemērot vairākus prasības nodrošinājuma līdzekļus, kā vienīgo priekšnoteikumu tam nosakot pienākumu nepārsniegt prasības summu.

Noraidot pieteikumu par prasības nodrošinājuma atcelšanu daļā, tiesa pamatoti atzinusi, ka nav nozīmes SIA /Nosaukums A/ atzīšanai par cietušo kriminālprocesa ietvaros, kā arī tam, ka prasītājai par strīdus dzīvokli ir izveidojies apsaimniekošanas maksas parāds, jo šie apstākļi nevar ietekmēt sprieduma izpildes iespējamību šajā lietā.

[7] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 448.panta pirmās daļas 1.punktu, Civillietu departaments

n o l ē m a:

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 17.septembra lēmumu atstāt negrozītu, bet SIA /Nosaukums A/ blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese	A.Čerņavska
Tiesnese	A.Vītola
Tiesnesis	N.Salenieks